

Rozšiřující pramen: Komunistický manifest

Citace: https://cs.wikisource.org/wiki/Komunistick%C3%BD_manifest

Zdroj:

Komunistická revoluce jest nejradiálnějším přerušením posloupných majetkových poměrů; není divu, že ve svém průběhu co nejradiálněji odstraňuje podané idee.

Zanechme nyní měšťáckých námitek proti komunismu.

Podotkli jsme již na počátku, že prvním krokem dělnické revoluce je povýšení proletáře na vládnoucí třídu demokracie.

Proletář použije své politické moci k tomu, že ponenáhlu soustředí všechny výrobní prostředky v rukou státu, t. j. v rukou vládnoucí třídy organisovaného proletáře a že rozmnoží co nejrychleji massu výrobních sil.

Může se to státi ovšem jen mocným zásahnutím do majetkového práva a do měšťáckých výrobních poměrů, opatřením tedy v hospodářském ohledu zdánlivě nedostatečným a neobhajným.

Opatření toto stane se však ku přeměně celého výrobního způsobu prostředkem nevyhnutelně nutným.

Tato opatření budou se ovšem řídit dle různosti zemí. Nejpokročilejší země použijí dle možnosti následujících opatření:

1. Vyvlastnění pozemkového majetku a vynaložení pozemkové renty k výdajům státním.
2. Stálé progresivní (vzestupné) daně.
3. Odstranění práva dědického.
4. Konfiskace majetku všech emigrantů a odbojníků.
5. Soustředění úvěru v rukou státu, pomocí národní banky se státním kapitálem a vyhrazeným monopolem.
6. Soustředění dopravních prostředků v rukou státu.
7. Rozmnožení národních továren, dílen a výrobních prostředků; zornění a zlepšení půdy dle jednotného plánu.
8. Povinné práce pro všechny; zřízení průmyslových armád, zvláště v zemědělství.
9. Spojení zemědělských a průmyslových závodů, pozvolné odstranění rozdílů mezi městem a venkovem.
10. Veřejné a bezplatné vychování dětí všech. Odstranění dětské práce v továrnách. Sloučení výchovy s průmyslným výcvikem.

Pominula-li během vývoje třídní rozdílnost a soustředěna-li veškerá výroba v rukou sdružených jednotlivců, ztratí pak veřejná moc politickou povahu. Politická moc je vlastně organisovanou mocí jedné třídy pro utlačení druhé. Jestliže se proletář v boji s buržoasií *co třída* sloučiti musí, jestliže se revolucí stane panující třídou a co taková staré výrobní poměry odstraní, pak s těmito výrobními poměry odstraní nejen existenční podmínky, třídní protivy a podmínky tříd vůbec, nýbrž i vlastní své panství *co třída*.

Na místo staré měšťácké společnosti s jejími třídami a třídními protivami nastoupí sdružení, ve kterém bude volný vývin každého jednotlivce podmínkou volného vývinu všech.

Kontext vzniku zdroje:

Text Manifestu napsali v roce 1848 Karel Marx a Bedřich Engels jako programové prohlášení tehdejšího dělnického hnutí v Evropě. Cílem bylo artikulovat základní požadavky tohoto politického hnutí vycházejícího z rodící se marxistické filozofie. Manifest byl postupně přeložen do mnoha světových jazyků a stal se pravděpodobně nejcitovanějším dílem této autorské dvojice.

Popis zdroje:

Úryvek pochází z prostřední části Manifestu a věnuje se konkrétním návrhům politických kroků, které mají pomoci v přechodu od kapitalistického k socialistickému společenskému uspořádání.

Interpretace zdroje:

Marx a Engels vycházejí z předpokladu, že určujícím rysem kapitalistického uspořádání je soukromé vlastnictví. Jeho odstranění a zestátnění (nebo lépe zespolečenštění) výrobních prostředků povede nakonec k osvobození utlačované třídy.

Možné úkoly

1. Na základě četby Manifestu doplňte schéma, které vystihuje představu autorů o změně společnosti.

Původní stav

Nástroje změny

Výsledný stav

--	--	--